

EL QUI HA DEIXAT DE SER UN CÈLEBRE DESCONEGUT

Gairebé podríem escriure que hi ha dos Michel Butor.

L'un és un novel·lista conegut, autor de quatre novel·les: *Passatge de Milà*, 1954, *L'emprament del temps*, 1956, *La Modificació*, 1957, premi Renaudot del mateix any i *Graus*, 1960. Adscrit al moviment literari del anomenat *Nouveau Roman*, amb Nathalie Sarraute, Alain Robbe-Grillet i Claude Simon. Segons les seves pròpies paraules, no li ha agradat mai formar part d'un grup, comunista o surrealista, per preservar la seva llibertat. Llegim les paraules que Jean-Paul Sartre va escriure d'ell: "Cal reconèixer que actualment a França existeix algú que té l'ambició i totes les possibilitats d'esdevenir un gran escriptor, el primer des de 1945. Michel Butor ocupa espai, n'ocuparà més encara".

L'altre és un poeta, menys conegut per alguns, autor de més de 2319 obres- segons el darrer repertori fet a la primavera de 2013 —, de les quals nombrosos llibres-objecte, sovint de tirada limitada, amb dotzenes i dotzenes d'artistes, fins i tot centenars. Els dos Michel Butor, sovint han esdevingut cèlebres, internacionalment parlant.

Ha viatjat i ensenyat pel món sencer, o gairebé. A la universitat de Ginebra, per exemple, durant disset anys. Allà, a la plaça del Rond-Point de Planpalais, l'escultor Jean Mohr el va immortalitzar en una instantània de bronze, vestit amb la seva sempiterna granota, confeccionada per la seva muller, Marie-Jo, la gavardina al braç i la maleta als peus, simbolitzant l'etern viatger que és.

No només ha treballat a les ribes ginebrines del llac Léman, com a professor de llengua francesa. La llista corre el risc de ser llarga. En el desordre, citem: Egipte, on se'n va anar a ensenyar, decebut pel fet de no haver obtingut el títol de catedràtic que cobrava, els Estats Units, país d'on va retornar amb un llibre que va fer un cert escàndol, *Mobile*, 1962), Austràlia, d'on va tornar amb un tercer volum de la sèrie *Le Génie du lieu* als braços, Alemanya, a Berlín concretament, amb un *passatge* al castell de Harburg, Japó, on durant una primavera plujosa, va poder admirar les floracions dels arbres fruiters, sobretot els cirerers, i altres arbusts. Per no citar-los a tots, afegim de passada, viatges a Amèrica del Sud, Mèxic, Brasil, sense oblidar Hongria, Txecoslovàquia ... la nova Citera (Tahití), segons la definició atribuïda a Louis Antoine de Bougainville.

Aquest artesà del llenguatge, que, com ell mateix indica, *herboritza amb els mots*, de moment, empra bé el seu temps: ja té 87 anys.

Aquest atordidor malabarista de les paraules va néixer a Mons-en-Baroeul, a uns quants cables de la ciutat de Lille (recordeu que un cable equival a, aproximadament, 120 brases de longitud). Fill d'un empleat a l'administració de la societat d'aquelles dues vies paral·leles que avancen sense coincidir mai: la genètica ha degut

transmetre-li el gust pel viatge. Però, abans, va estudiar a l' Institut Louis Le Grand, a París, durant la guerra, fent la *resistència* als mals docents, contra els quals construïa parapets, autèntics baluards de llibres. Darrera d'aquests murs, escrivia poemes.

Més tard, a la Sorbonne, va estudiar filosofia. Inici del gran viatge on, jove bergsonià, va rebre la influència de Sartre, que el recolzarà posteriorment. Les seves idees filosòfiques les fa paleses en les seves novel·les. Ell ha llegit *La Durée* d'Henri Bergson, i es pregunta: quin futur espera a les meves obres?

Malgrat viure actualment à *l'Écart*, apartat o al marge, com preferiu, a Lucinges, i abans à *la Frontière* prop de Ginebra, i encara abans *Aux Antipodes*, a Niça, perquè havia conegut Austràlia, no s'ha mantingut mai al marge del món. “Cal que em continueu proposant més obres”, reclama i torna a exigir als artistes, amb els quals manté profitoses relacions.

I per respondre a la pregunta de la durada, plantejada per l'autor que s'autoprohibia versificar poemes mentre escrivia novel·les, jutgeu vosaltres mateixos: *les edicions de la Différence* han publicat, des de 2006, dotze dels tretze volums previstos, d'aproximadament 1200 pàgines cada un, de les seves obres completes.